

HELIKON

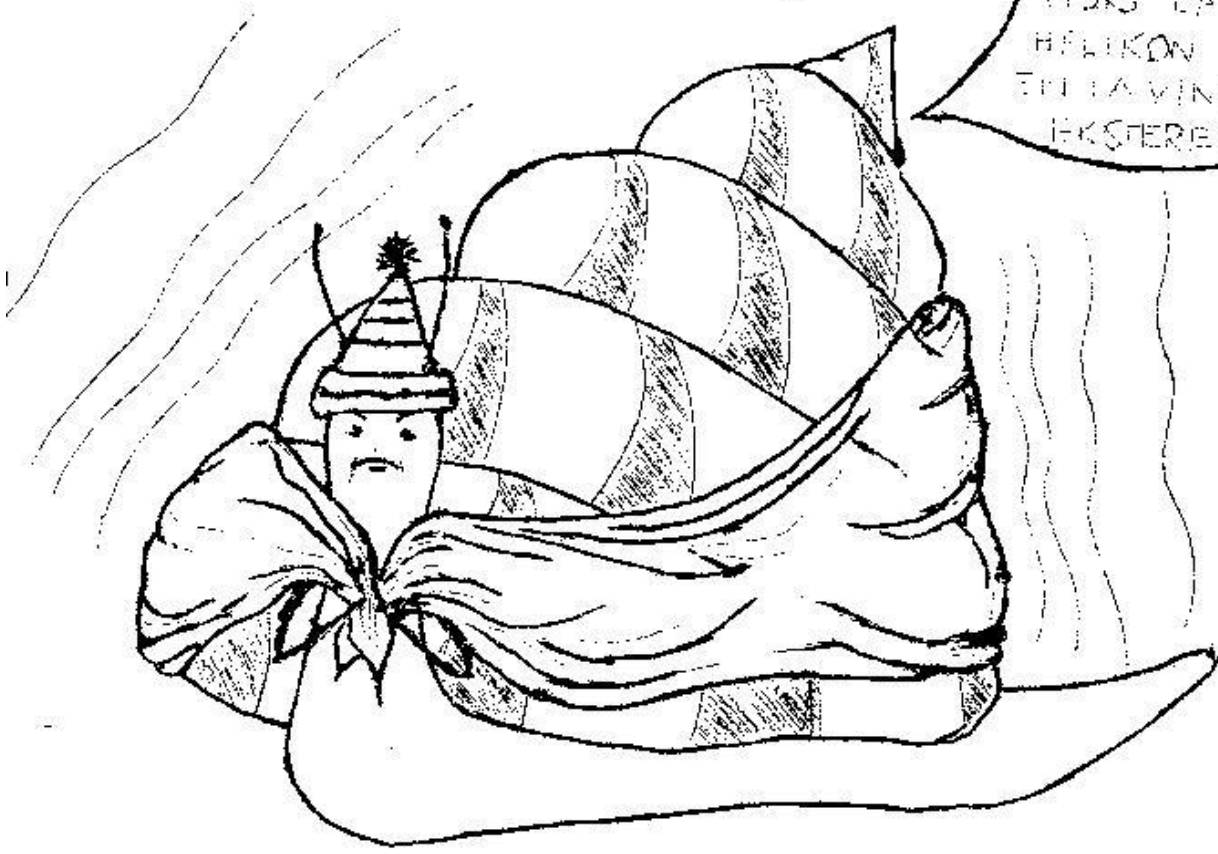

TRIMONATA GAZETO DE LA KOMUNUMA ESPERANTO ORGANIZAJO RIJEKA

LA 2-a JARO NUMERO 4 - FEBRUARO, 1983.

KU, DIABLE,
VIDAS LA
HELIKON
EN LA VINTRO
EKSTERE?

Trinonata gazeto de la Komunuma Esperanto Organizaĵo Rijeka
 Tromjeseĉni list OK Saveza za esperanto Rijeka

Ĉefredaktoro: Rak Damir
 Glavni ureĉnik

Redakci: Mució Tanja, Janjatović Boba, ĤurĤak Anja,
 Redakciija Markov Kristina, Ĥuretió Stjepan, Rak Jamir,
 Ĥranelió Vesna, Ĥestorovska Jagoda

Lektoro: Anja ĤurĤak
 Lektor

Adrese de la Redakcio: Esperantista societo "A.Š. Turković"
 Adresa redakciije Esperantsko društvo
 Korzo Narodno revolucije 2a/III
 Rijeka

Telefono: (051) 34-670
 Telefon

Klendenkvanto: 100 ekzempleroj
 Inklada primjerata

Prosita en: Esperantista societo "A.Š. Turković"
 Stampaco u Esperantskom društvu "A.Š. Turković"

Kunlaboris: Kristino Markov, Ĥoriša MiliĤović, Ĥamir Rak,
 ĤurĤak Anja, Ĥagoda Ĥestorovska, Tanja Mució,
 Ĥtipe Ĥuretió, Boba Janjatović, Vesna Ĥranelió,
 Ĥadodolav Škalanora

Ĥaslovna stranica: Vesna Ĥranelió

ZDRAVO NEKAKOVCI!!!

Nera da je 1992. god. bila rasporedom mnogih sazvušća nesretna za našeg puša pa ju je on jednostavno preskočio. Danas, sadutim donosimo dobre vijesti. Obećanjem kojim me je obavozala te mala i nedosve spora životinja razveselit će vas.

Jednog lijepog dana, kad je glavnog urednika tj. mene, spopala neodoljiva želja za putovanjem (povratak iz JKA) kupim kartu za autobus Beograd-Rijeka. Smjestim se u njegovom zadnjem dijelu i utonem u nekako sjedište. Osmuljen mirisom "ciglike" glavom mi se počnu vrtjeti razne slike. Učini mi se da se nalazim u velikom pušu koji će cijeli božji dan militi do cilja. To me podsjeti na našeg Melika, kojeg sam u vojsci uzalud čekao čitavu godinu. "Što li ću naći pri povratku?", upitah se.

Uto se pojavi puš-vrag i reče: "Oxani se čorava posla. Kakav puš, sad si svoj čovjek! Uči škole, igraj lopte."

"A redakcija?", upitah ga.

"Osjećaš li taj mir? Ne kvani ga. Sve je već davno zaboravljeno."

Zahvaljuju i rupi na kolniku autobus poskoži, a vrag-puš nestane. Začas na istom se mjestu pojavi našeo-puš i reče: "Što li si radio tako u vojsci kad ti vragovi padaju na pamet? Znaš li sad da se u klubu uvijek nešto radi."

"Imaš puno, znam, nadam se."

"Svoji drugari se svo nađu vremena, ali ništa za ono prevo."

"Ne znam, ali izgleda da je tako. Mi meni baš nisu prečesto pisali."

"Krhko je zvanje sinko, ali ti si tek izišao iz vojske i pun si kondicije, ideja, mlad si, jak (prev. glup) pa sredi te problemčice."

"Ja mu se povinuh i toplo mu se preporučih, kad me jednom vrag odnese..."

Pokraj sebe začuh glas: "Iisi ti ni na nebu ni na zemlji, stari, to ti je čista realnost."

To bijaše Meliko II. Injadr mi se ko nesretni otac što nema nasljednika da mu dalje vuče lozu i izarmi od mene obećanje koje će mu ispuniti želju i odagnati nioslutne misli.

•avenno je i ovaj dan kad smo uspjeli konačno isheliksati i 4. broj našeg "Helikoa". Nije jađnik bog zna što, sav se isušio pod svojom kućicom (našim E društvom), ali je ipak iz nje izmilio kao prva visibaba. Morate ga shvatiti, ni puževian nije baš zimi ugođno tumarati uspavanim kospućian. Malo je bleđunjav i slabašan, vjerojatno zbog uzbudljivih zimskih snova koji su mu istrošili sve "intelektualne" kalorije, no mi obećajemo, ne, no, bolje nadamo se da ćemo mu pomoći da se oporavi.

Pozivamo Vas da nam svojim prilozima pomognete!!!

Pišite nam sve što vas mađi (ili koga vi mađite) u prozi ili u stihovima, može i slikovno.

Primamo šale za velike i male, čestitke, pohvale, zahvale, a mož. i drvlje i kamanjeđ same molimo sortirajteđ.

Do slijedećeg susreta pozdravljaju vas

Damir

kođ

companio

5
Dopuna novinskom izvješteju
("Novi list", ponedjeljak, 28. rujna 1981.)
novi list

U novinskom izvještaju (NL, 28. IX 1981.) nije moglo biti spomenuto sve što se na Trilanda konferencio dogodilo, jer novine nisu zapisnik. Ali za esperantiste je važan svaki detalj. Zato ovdje dopunjujem svoj novinski izvještaj.

Sveučilišni prof. Neda Andrić čestitala je organizatorima TK, što su gostima, pa tako i njoj pružili iscrpan materijal o TK. Naglasila je da u okviru Alpe-Adrija svi imamo dovoljno posla. - Svaki novi susret A-A donosi nove korake u suradnji- rekla je. Zanima je posebno tema turizma. Govorila je o društvenim i ekonomskim rezultatima postignutim u turizmu. Rekla je da sve tri zemlje (Austrija, Italija, Jugoslavija) pridaju veliko značenje ovoj privrednoj oblasti. Naglasila je da je nekad ovo naše područje bilo nerazvijeno, a sad je najrazvijenije u Jugoslaviji. - Dobro ste izabrali teme, osobito nautički turizam, jer on znači vraćanje suvremenog čovjeka prirodi, jedru i vjetru, oslobođanju od automobila, buke i benzina, a znači i štednju benzina...

- Ja esperanto nisam učila, ali od svoje mladosti nosim jak utisak o esperantu i o esperantistima. Prije rata, naši najnapredniji omladinci, skojevci bili su esperantisti. Naši predratni skojevci i komunisti bili su članovi članovi društava esperantista. Esperantiste smo smatrali najprogresivnijim ljudima. Čestitam vam. Jutros smo govorili o mogućnosti nastave esperanta. Bilo bi interesantno esperanto uvести na fakultet na kojem ja predajem... Ako mogu sugerirati teme za vaše susrete, ja mislim da bi bilo vrlo interesantno da to budu na pr. pitanja iz ekologije...

Na kraju želim vam uspješan rad, dobre zaključke i njihovu što bržu realizaciju.

Govor Nede Andrić simultano je vrlo vješto, sonornim glasom, perfektnim jezikom na esperanto prevodio dr. Ivo Borovečki.

U novinama nije spomenuta tužna priča o KEL-u i IKS-u. Naime, među olima koji su pozdravili 13. TK nije bilo predstavnika KEL-a. Stigao je doduše brzojav, kojim se javlja da će KEL zastupati delegat iz Pule, Jadranka Radunković, ali Jadranka se nije pojavila.

DEVIZE

U ime organizacije slijepih esperantista TK je pozdravio prof. Tomislav Karlović, a u ime beogradskog Društva prijatelja esperanta (1300 članova) i u ime beogradskog lista "Esperanto" pozdravio je njegov urednik Momčilo Ocokoljić. U ime UEA glavni delegat za Jugoslaviju Emilija Lapenna. Vittorio Malaroda (Italija) predložio je da se Mitterandu uputi brzopjav zahvalnosti, što je obećao da će se boriti za uvođenje esperanta u francuske škole. Walter Mudrak pozdravio je u ime esperantske emisije radia Beč (emisije triput tjedno) i zatražio podršku slanjem pisma.

Glavni referent o turizmu (prof. Josip Vrančić) dopunjen je koreferatima Miodraga Šimića (o nautičkom turizmu) i Vjekoslava Morankića (o turizmu na području ZO Rijeka).

U ime Turističke obalne i kraške zajednice Koper, TK je pozdravio Roman Krejačić.

Na drugoj plenarnoj sjednici (u nedjelju) izvještaje su podnijeli: u ime omladine Janez Jug, u ime školske komisije Anja Hurčak (esperanto kao baza za učenje stranih jezika). Martin Stuppnig, predstavnik Austrijanaca, opširno je govorio o pripremama za 14. TK u hotelu "Grenzlandhof" oko 15. rujna 1982. Govorio je i o trozemaljskoj graničnoj manifestaciji, o pohodu na "trilandapinto".

Vrijedilo bi spomenuti još mnoga imena: Marinko Givoje bio je i na ovoj E-manifestaciji neophodan i kao organizator i kao prevodilac i kao prodavač E-knjiga

i uopće kao iskusni savjetnik E-veteran. Bila je prisutna i Mica Petrič, autorica slovensko-esperantskog rječnika. Bila je prisutna Anita Altherr sa svojom E-grupom iz Trsta (Rojana ispod Opčine). S tom grupom nastupila je na interkona vespero izvodeće seriju skečeva na esperantu. Bio bi propust ne spomenuti voditelja plenarnih sjednica, predsjednika radnog predsjedništva, energičnog i stalozanog Toneta Logara, jugoslavenskog člana Stalnog odbora TK-a.

Priredbi Interkona vespero prisustvovao je kao gost predstavnik Turističkog saveza ZO Rijeka, Veljko Srdoč.

Meho Jakupović pobrinuo se za izdanje prigodne koverte i poštanskog žiga 25. IX 81. TK Rijeka. Značke 13. TK s konterom Titova mosta, Marcel Božič iz Ljubljane donio je na završetku TK. Jedan vojnik iz Malog Lošinja, Zlatko Kurbanović iz Osijeka, iskoristio je svoj vojnički vikend da dođe na TK, zakasnivši na autobus stigao je što pješke, što vozeći se autocisternom.

Valja spomenuti i imena mariborske omladinske grupe koja je sudjelovala u programu na Interkona vespero. Svako priznanje zaslužili su aktivisti i aktivistkinje, omladinci i omladinke, koji su mnogo radili da 13. TK onako lijepo uspije.

Mustafa Resulović lijepo je govorio o šansama sarajevskih esperantista u povodu Zimske olimpijade. Nekoliko govornika istaknulo je značenje Kongresa jugoslavenskih esperantista, koji će se slijedeće godine održati u Ljubljani.

O 13. TK osim Novog lista pisano je u riječkom "La voce del popolo". O TK izvještavao je Radio Rijeka i TV studio Rijeka.

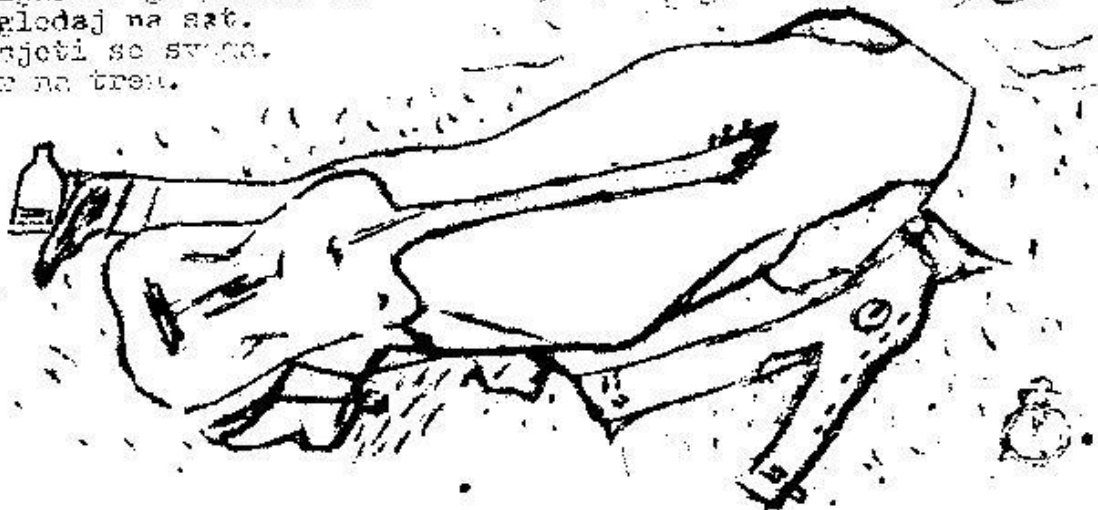
Radoslav Škalamera

TANJA
MUCIĆ

Plavetnilo.
Svuda...
Oko mene, u meni.
More, nebo, ti.
Te tvoje proklete plave oči.
Svuda.
Plavetnilo.

Mi.
Noć.
Kraj mora.
Vatra još gori.
Sjedimo svi zajedno i čekamo dan.
Gitaro tiho leži na pjesku pored nas.
Poneka prazna boca odleti u more.
Pjevamo onu Azrinu stvar:
"A šta da radim
kad odu prijatelji moji, ...
I mi odlazimo.
Prokleti rastanci.

Popi još jednu Coca-Colu (za mene)
s puno, puno leda.
Pogledaj na sat.
U džepu od trenerice ti je.
A ako nije, onda,
onda ti je u jakni.
Valjda si ga pronašao.
Pogledaj na sat.
I spjeti se svaga.
Baz na tren.

Mesaĝo de la Ĝenerala UNO-sekretario

Proklamo de la UNO-Ĝenerala Aŝarbo antaŭ 37 jaroj estis esprimo de la homa deca decido: ekstermi la militteruraĵojn kaj stari-
ĝo de globalaj cirkonstancoj de la paco, stabileco kaj pro-
greso. Ĝi kuntritis fortan decidon ke la internaciaj rilatoj
deviĝu ne surbaze de la potenco, sed surbaze de la ĝeco, es-
timo de homdigneco kaj egalaj rajtoj de grandaj kaj malgrandaj
Ŝtatoj.

La hodiaŭa mondrealo direktigas nin al rapida kaj forta be-
zonoj por renovigo de tiuj decidoj. Lasttempe la hodiaŭa mondo
estas tiriĝinta pro perfekte kaj konfliktoj.

Ni kontraŭiĝas kun subfoso de konfidenco kaj de la ŝtatoj
maleblecaj-solvi siajn disputojn pacmaniere.

La problemoj de la misero en grandaj partoj de la Tercio
restas senrespondaj en la praktiko.

Sed egdistas elementoj de espero kaj promesoj kiujn oni devus
flegi se oni intencas direktigi la mondsituacion al la aliaj
vojaj. Unu el la plej instigaj estas abomeno milite la militon
kaj sindezo al la justeco enrakita speciale en la junularo
de nio. La plia ĝa generacio sufiĉe pr via la egdistan naciono-
kision, sed la juna generacio ne deziras esti katenigita en
pasintec kun siaj koŝmaro, sed laŭ kaj antaŭajaj.

La kvintecoj de la UNO-Ĝenerala Aŝarbo estas ke oni direktigu niajn
spertivojn al la est antec kaj venad ĝi e raciaj kaj pacmaj
Ŝanĝoj.

4-3

RILATE AL "INFORMOJ EL "FORA NORDO"
KAJ "EL NOVI SADO"

Estimata Redakcio,

En miajn manojn venis la duobla numero (2-3/1881) de "Heliko" kaj mi konatiĝis kun la ŝarlatanea artikolo de Dunai László pri la kunsido de VEL-Konferenco (Informoj el "Fora Nordo") kaj kun la kalumnia artikolo de la sama aŭtoro pri E-societo "Marko Nešić", Novi Sad ("El Novi Sado").

Estas interese ke la Redakcio de "Heliko" ne respektis bazajn normojn de vera informado. Do, ĝi tute ne kontrolis ĉu la indikoj de Dunai László estas veraj. Tiel ĉi la Redakcio prezentis misinformon, respektive neveron al "Heliko"-legantoj, en- kaj eksterlandaj.

Unue pri la "Fora Nordo". Dunai kritikis la decidon de VEL-Konferenco uzi serbkroatan lingvon dum tiu kunsido. Kial la artikolaŭtoron ĝenas la serbkroata lingvo en kiu estas Statuto de VEL? Dunai devas scii ke la delegitoj ne estas "elito", sed normalaj aktivuloj elektitaj en siaj medioj.

La artikolaŭtoro mencias ke la laborpritrakto daŭris 17 sekundojn. Ja, lia sola frazo, rilatanta tion, parole jam superus 17 sekundojn. Mi devas aldoni ke Dunai povis diskuti, sed li tion ne faris.

Oni certe estas tro subjektiva se oni ne vermas. Ĉar tute ne temis dum la Konferenckunsido pri ŝanĝo de VEL-Statuto. Ĝi estis amendita pasintjare, oficialigita kaj tute klara. Plus, oni ne elektis por VEL-prezidanto ies edzon, ĉar tio estas privata afero, sed unu el la delegitoj de E-societo "Marko Nešić" en VEL: Ĉu li lernas la anglan aŭ iun alian lingvon, ne interesis la ĉeestajn delegitojn, ĉar ankaŭ tio estas tute privata afero.

Dunai verŝajne scias ke oni respondecas laŭleĝe se oni senkonsente publikigas privatajn aferojn de civitanoj. Sed, malgraŭ tio, li eĉ misinformas.

En sia dua artikolo "El Novi Sado" li kalumnie traktas la memmastruman organaon de E-societo "Marko Nešić" kaj nekorekte prezentas la Unuiĝon de Socialista junularo. Dunai scias, sed ne "Heliko"-legantoj, ke li kaj liaj du-tri kunuloj volis fondi junularan E-societon preterirante la ekzistantajn ĝiajn organojn. La Unuiĝo de Socialista junularo ĝuste ne konsentis pri tia proceduro. Mi demandis Dunai-n kion li kaj tiuj liaj kunuloj faris por organizi en la nuna E-societo? Ĉu uŝike foriri el ĝi se ne eblas fondi apartan, junularan? Do, ĉiukaze foriri. Ĉu tio ne estas separecemo?

La regule elektitajn delegitojn de E-societo Dunai kalumnie nomas kliko. Li plue misinformas dirante ke oni misrespektas la Statuton de E-societo. Dunai bone scias ke la lasta Statuto de VEL limigas mandaton de delegitoj je du jaroj kaj la kasistino estas laŭstatute nomita por tiu ĉi mandato. Kaj nun venas kalumnipinto: la kasistino misrilatas al la kasmono. Li diras ke li ne estas politikisto. Sed evidentas ke li lerte politikumas. La kasistato estis ĉiam oficiale kontrolita kaj enorda.

Dunai povis finklarigi siajn personajn aferojn kun unuopuloj ekster la artikolo, do ne misuzi E-societon kaj Esperanton por tio.

Dunai estas senlima en misinformado: li skribas pri Internacia tablotenis terminaro kaj tajpado de unu societano. Sed, li "forĝesis" menciigi ke mi mem esperantigis la terminaron kaj unue tajpis la tutan tekston. Se SPENS-administrejo ne estus multobliginta ĝin, E-societo farus tion. La terminaro estas pretigita kaj jam distribuita al dekoj da esperantistoj. Dunai absurde asertas ke ni ne penetrigis Esperanton ĉe SPENS-administrejo pro manko de lingvosci.

Mi miras pri lia misinforma persisto. La de li menciita demando de 9.000.- dinaroj estas regule solvita de VEL-Konferenco kaj la artikolo nur karikaturegas la aferon.

Ni revenu al E-lingvoscio: Dunai emegas kritiki alies E-lingvoscion kaj laŭdi la sian. Kvankam li faris en Gula "B"-ekzamenon (en Beograd ekzistas Esperanto-Instituto kun "B"-programo necesa por niaj E-instruantoj), li tamen ne devus tro pavi, ĉar en lia teksto estas multnombraj eraroj.

Li fanfaronas pri siaj 7 E-kursoj kun pli ol 100 kursanoj. Sed, li ne indikis kiom da ili finis liajn kursojn. Laŭ mia scio, pli ol 100 restis nur 2-3 personoj. Grandega sukceso por E-progreso!

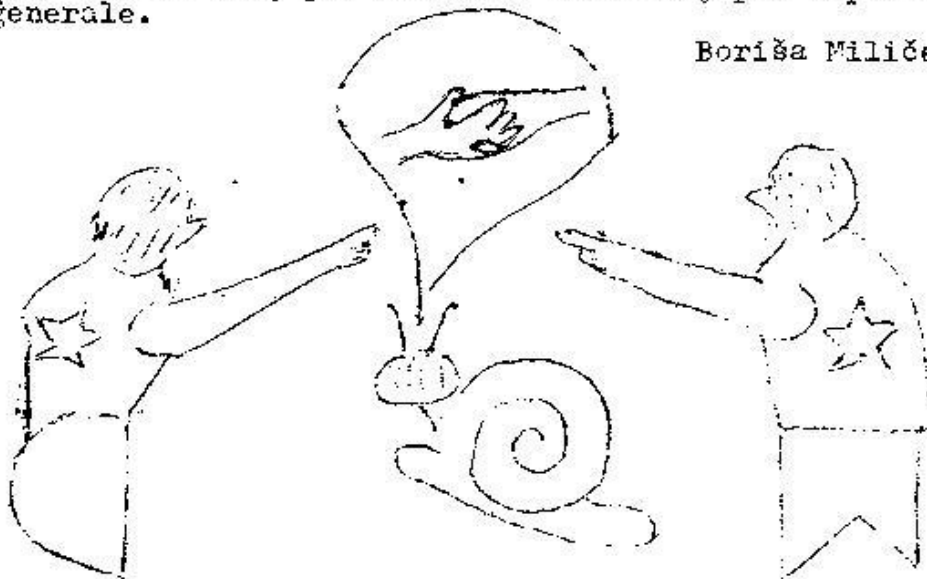
Dunai ankaŭ diregas pri siaj "meritoj" de perdisto ktp. Estas ridigaj tiuj tekstlinioj! Multaj el ni faris tiajn kaj multe pli gravajn servojn en E-organizaĵoj kaj ne sonorigas pri tio.

Dunai fingardis kontinuecon: ĉe la fino de sia artikolo li misinformas por eligi la komprenemon de "Heliko"-legantoj pri lia "viktimizeco". Kiel konate, li translokiĝis el Novi Sad pro aliaj kaŭzoj, kaj ne pro la Esperantaj. Kaj neniu diros ke li estis "granda laborulo por Esperanto". Ĉar la persono kiu subjektive mas kaj eĉ kalumnias en E-medio, certe ne estas granda por Esperanto.

Konforme al nia presleĝo, bonvolu komplete aperiĝi tiun ĉi tekston.

Mi esperas ke vi estonte kontrolos la faktojn en la aperigotaj artikoloj. Se ne, ekestos malutilo kaj por "Heliko", kaj por nialanda socio kaj por Esperanto ĝenerale.

Boriša Miliĉević

DAMIR RAK

*****

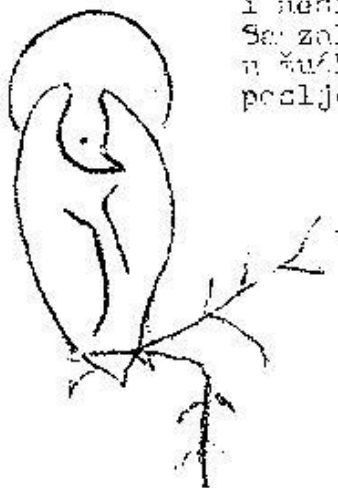
O stresu vječiti...
 O meni se topite
 i sidate komad po komad
 mojih misli,
 nametajući se poput
 zločasnih ptica
 što se vrte oko seoskih kuća,
 zamotavajući ludačke
 kucanje srca.

Ho, pasioj eternaj...
 En mi vi degelas
 kaj pece post pece
 širas mijašn pensajn,
 altrudate sin kvazaš
 fatalaj birdoj
 surperdevilgđonoj
 haltigante frenezan
 korpalšadon.

*****

Senkuražo aŭ neharmonio
 en mia vivo
 daŭras jam de longe.
 Pagnokte disrespektas la idealajn.
 Hodiaŭ ni demove
 el frenda plado manĝas
 kaj, kiel kutime, sentos
 la ardon en la gorĝo
 Mi promenas laŭkorde
 frakante mian koron
 kontraŭ la pensojn,
 Priplorante la destino
 ni postulas la pravigon
 en tia nebula infaneco
 kaj laŭnara vivo.
 Kun suspirite mi ĉirpas
 en flavan blon ploran
 forteksante la lastajn
 lutojn de la lastaj.

Nalodušnost ili nesklad
 u mom životu
 traje već dosta dugo.
 Danonočno kršim ideale.
 Danas ću opet
 iz tuđe zdjele jesti
 i kao uvijek osjećati
 žar u grlu.
 Netom ću šetati obalom
 vezbijat glavu o hridi mli
 uplašujući se u
 uzaludna spćanja.
 Plakući nad sudbinom
 tražit ću opravdanje
 u lošem djetinjstvu
 i nesretnoj ljubavi.
 Sa zalaskom sunca utout ću
 u kućkastu boju piva i ispiti
 posljednje kapi očaja.

*****

Uvijek je išao glavom kroz zid, ali nikad svojom glavom.
 Htio se boriti protiv neznanja, ali nije znao kako.
 Svi do jednog bili su nehvaljivi, hvalili su se međusobno.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50

Šako...Šako...Šako...Šako...Šako...Šako...Šako...Šako

NOVAJ MEDALJJI POR NIAJ PIONIROJ

En ĉi-jaraj pioniraj ŝak-konkursoj en Rijeka niaj pionirj atingis valorajn rezultojn, por kiuj ili meritis tri medaljja, po unu oran, arĝentan kaj bronzan.

Ĝra medalo por la unua loko en regiona ĉampioneo de pionirinoj, kiel atendite, jam trian fojon apartenis al nia ŝakistino LORENA DERADO. Sam kiel la antaŭajn ĉi-jarajn tiel ĉi-foje ŝi venkis ĉiuj siajn kontraŭulinojn kaj kun maksimuma nombro da poentoj ŝi pruvis sian superecon inter la plej junaj ŝakistinoj en nia urbo.

Plasnamo: Derado (EL"Centar" 15, Zenzerović (EL"V. Gortan"), Kladina (Lova Gora), Pecarski T. (EL"Vežica") kaj Juratović (EL"R. Vranić-Petar") po 4 poentoj, ktp...

En teama konkurado (sur 4 tabuloj) por ĉampioneo de elementoj lernejoj el Rijeka ĉi-jare partoprenis 15 ekipoj. Ĉi ludis 15 cirklojn laŭ Bergera sistemo, t.e. ĉiu teamo kontraŭ ĉiu alia.

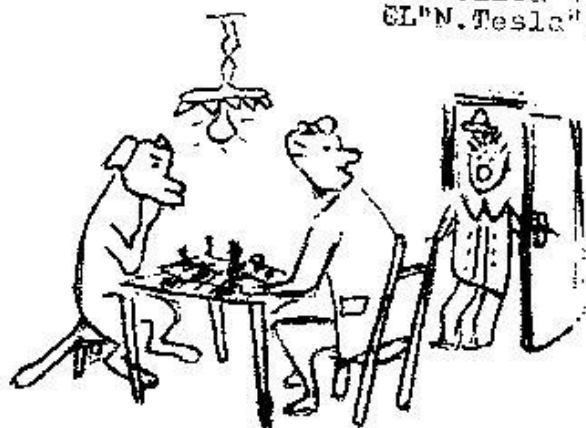
Niaj pioniraj ludante en teamo de EL"Centar" atingis ĉis kun sia plej granda sukceson, konkerinte la duan lokon kaj arĝentan medalon kun sation da poentoj kiom atingis la ĉampiona teamo, tiu de EL"R. Vranić-Petar". Notindaĵo estas eĉ 8 maksimumaj rezultoj, (4:0), de nia teamo kio montras grandan potencon de la ĉiupa membro.

En nia ekipo ludis: Lorena Derado (6 poentoj el 10 partioj), Mario Gr. Novac 8 (14), Draĝan Ĥutek 12 (13), Marko Rajdinjak 4 (7), Robert Ribarić 11 (13), Martin Miharija 1 (2) kaj Predrag Ĥtješinović 0 (1).

La teama plasnamo: EL"R. Vranić-Petar kaj EL"Centar) po 45, EL"Vežica" 44,5, EL"G. Vežica" 43,5, EL"Bakar" 36, EL"N. Tesla" 35,5, EL"R. Tomšić" 32, ktp...

D.S.

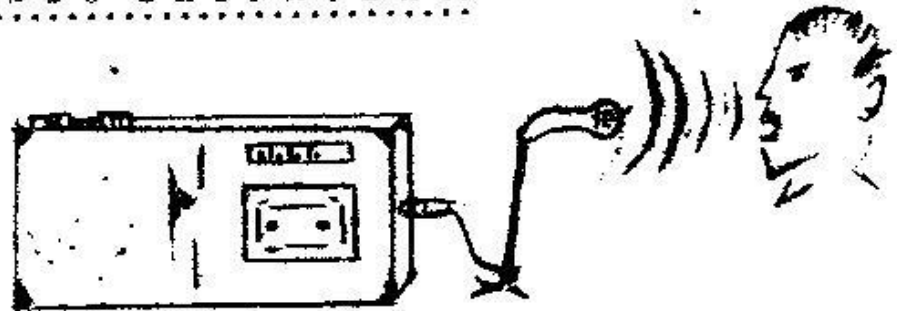
IZVOR: D. ANDRIĆ,
ŠAH IGRA MILIONA,
1980.

- NEVJEROVATNO! ZAR JE OVAJ PAS TOLIKO INTELIGENTAN?!

- PA I NIJE: TUĈEM GA SA 7:2.

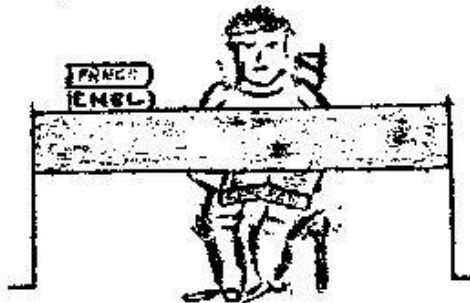
SKITAMO, PITAMO
POHEŠTO SAZNAJEMO

Članovi naše redakcije posjetili su OŠ "Mateoti" i OŠ "Josip Brusić" i intervjuirali nekoliko prosvjetnih radnika.

Nastavnik tjelesnog odgoja Boris Kostelac o esperantu u OŠ "Mateoti" rekao nam je:

Esperanto se u OŠ "Mateoti" počeo provoditi na inicijativu drugarice Baletić Vjere koja je bila voditelj esperanta. Ono sebe, ona je obučavala djecu i mladiću i svoje slobodno vrijeme iskoristila za širenje tog novog jezika među mladima koji bi se trebao probiti u svijet uopće. Djeca su tog jezik doista zavoljela zahvaljujući drugarici Baletić i postoji otad jedna tradicija koja se već godinama proteže generacijama i nakon odlaska drugarice Vjere u penziju.

H: "Što mislite o Esperantu kao nastavnom predmetu?"

Mislim da do toga neće biti moguće doći, jer po meni to tek predstoji u dalekoj budućnosti.

H: "Učenici starije školske dobi imaju obavezu dva strana jezika. Zar se esperanto ne bi mogao uvesti umjesto jednog?"

U našoj školi se uči Engleski i Francuski. Znam da su ova dva svjetska jezika što s Esperantom nije slučaj, pa mu je mjesto u slobodnim aktivnostima.

Drugarica Blaženka Rus profesor Hrvatskog ili srpskog i Francuskog jezika o Esperantu kao jeziku i njegovoj prisutnosti u OŠ "Mateoti":

Nastavnik razredne nastave iz OŠ "Istrijanac" Vesna Valenčić
o esperantu:

"Prvi puta za esperanto čula sam u mušaćkoj gimnaziji gdje sam išla u školu, ali nisam imala prilike da ga naučim. To se kaže esperanta kao slobodne aktivnosti, u našu školu došla je drugarica Anja da upozna djecu sa esperantom. U okviru rekreacione subote održala je i predavanje o esperantu za djecu trećih i četvrtih razreda. Djeca su bila zainteresirana i postavljala su razna pitanja."

Drugi Bobek Dušan direktor je OŠ "Istrijanac".

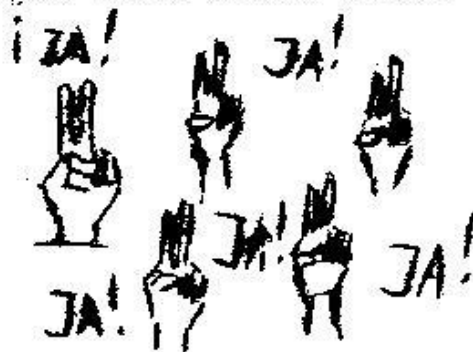
H: "Recite nam drže direktore kada ste prvi puta čuli za esperanto?"

"Za pokret esperanta čuo sam prije više desetaka godina. I jezik mi je donedavno poznat, jer sam se susretao s ljudima koji ga govore. Čitao sam o esperantu, slušao emisije na radiju, a ja i kao student poznavao sam drugove koji su učili esperanto. Ja na žalost nisam imao mogućnosti da prisustvujem učenju esperanto."

H: "Kako vi kao direktor, a i ostali nastavnici gledate na to da se esperanto uvede u škole kao slobodna aktivnost?"

Sigurno je korisno da jedan međunarodni jezik bude prisutan u međuljudskoj komunikaciji. Mislim da bi esperanto zbilje bio veliki dobitnik čovječanstva pa ljudi ne bi morali toliko jezika savladati da bi se mogli bolje upoznati i više komunicirati. Ja sam čitao i raspravljao što su mnoge poznate ličnosti pričale o esperantu. Pokret je prihvaćen, ta ideja je već prešla djelomično u stvarnost. Žeto mi se slijediti gledano ulazak esperanta u osnovne škole.

Već je predstavnik bio u školi, održao je predavanje o važnosti jezika, priličan je broj zainteresiranih učenika."

**TKO ŽELI UČITI
ESPERANTO?**

Nastavnik razredne nastave iz OŠ "18. rujn" Vesna Valenčić
o esperantu:

"Prvi puta za esperanto čula sam u sušačkoj gimnaziji gdje sam išla u školu, ali nisam imala priliku da ga naučim. To se tiče esperanta kao slobodne aktivnosti, u našu školu došla je dr. Marica Anja da upozna djecu sa esperantom. U okviru rekreacione subote održala je i predavanje o esperantu za djecu trećih i četvrtih razreda. Djeca su bila zainteresirana i postavljala su važna pitanja."

Drugi Bobek Dušan direktor je OŠ "18. rujn".

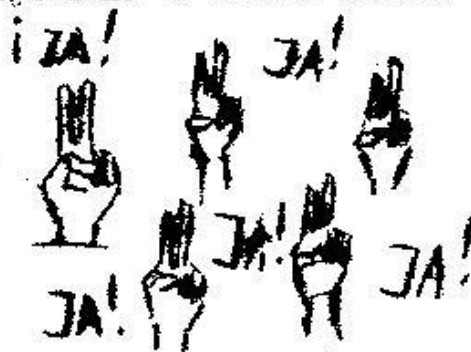
H: "Recite nam dr. Marice direktore kada ste prvi puta čuli za esperanto?"

"Za pokret esperanta čuo sam prije više desetaka godina. I jezik mi je donedugo poznat, jer sam se susretao s ljudima koji ga govore. Čitao sam o esperantu, slušao emisije na radiju, a još i kao student razgovarao sam s drugovima koji su učili esperanto, da na žalost nisam imao mogućnosti da prisustvujem učenju esperanta."

H: "Kako vi kao direktor, a i ostali nastavnici gledate na to da se esperanto uvede u škole kao slobodna aktivnost?"

Sigurno je korisno da jedan međunarodni jezik bude prisutan u međuljudskoj komunikaciji. Mislim da bi esperanto zbilja bio veliki doprinos šovjećenstvu pa ljudi ne bi morali toliko jezika savladati da bi se mogli bolje upoznati i više komunicirati. Ja sam čitao i raspravio što su mnoge poznate ličnosti pričale o esperantu. Pokret je prihvaćen, ta ideja je već prošla djelomično u stvarnost. Zato mi se slijediti smadano ulazak esperanta u osnovne škole.

Viš je predstavnik bio u školi, održao je predavanje o pojmu esperanta, o važnosti jezika, i priličan je broj zainteresiranih učenika."

**TKO ŽELI UČITI
ESPERANTO?**

H: "Da li će netko od nastavnika preuzeti vođenje esperanta?"

Mi ĉomo tialvu akciju podrĝati u Ĥkoli da naĝi nastavnici savindaju jezik i da budu nosioci teĝaja u Ĥkoli.

Bila bi mi ŝolja da i je buden polaznik ,tog teĝaja."

Prosvjetni radnici u osnovnim ŝkolama prihvatili su esperanto kao slobodnu aktivnost, a to je joŝ jedan korak naprijed u uvoĝenju esperanta kao nastavi predmet.

D.R.

KUNLABORO INTER BR SLOVENIO KAJ RIJEKA-PULA REGIONO

Rijeka kaj Ljubjana estas ĝemelitaj urboj en kies regulaj renkontiĝoj partoprenas ankaŭ Esperantistoj en la komunaj kaj ankaŭ sia propra laborprogramoj. Krom tiuj oficialaj renkontiĝoj, jam delonge okazas diversaj utilaj por-kaj por esperantaj kontaktoj inter gesamideanoj de la kroatia apudmoro kaj Slovenio. Tiuj kontaktoj faridas eĉ translimaj enkadre de la Trilandaj konferencoj. Iu lastaj du okazis: en 1981.j. en Rijeka (Uvala Scott) kaj en 1982.j. en Töcken (Austrio).

Tre grava estas ankaŭ konstanta kunlaboro de E-instruistoj kiuj interŝanĝas siajn spertojn, lasttempe speciale, kiam esperanto oficiale eniris la Sloveniajn instruprogramojn de la fremdlingvoj-instruadoj. Mensiinde estas ke la Elementa lernejo "Josip Br siĉ" en Rijeka enkondukis la "lingvo-instruadon". Tio estas: instruado de Esperanto al glernantoj de la III-IV klasoj kiel baza prepare por posta lernado de fremdlingvoj.

En Slovenio oni ellaboras la uĝrindaj instrumaterialojn por ankaŭ en tiuj lernejoj baldau enkonduki tiuspecan Esp-instruadon.

A.H.

Enhavo:	Pago:
1. Albaloro de la redaktoro	1
2. Alkone al la ĵurnalo raporto	3
(Novi list 26. IX 1981)	
3. Poezio de E. Murić	5
4. Rolo de Umiaŝintaĵ Facioj	6
5. Rilato al "Informoj el "Mona Mondo"	7
6. Poezio de D. Rak	9
7. Novaj medaloj por miaj pioniroj	10
8. Intervjuoj	11
9. Kunlaboro inter Slovenio kaj Ziljeka-Pula, reg. ..	14
10. Ordirektile	14
11. Hida se Vi emas vidi	17

ANCIENO NEVIDEITA EN "HELIKO" II:

MALA OSMO SMJERKA

LISTA ZA UPOTREBU:

Nije potrebno čista sućkati, osim malo čuvati glavom. Sještava se kao i ostale pjesosajerke u osam smjerova!

O R E E F E O E V E M A Z
D A N K I B U S E I U O
I R O B A L P M O L K D
O C M O H E L I K O U A
R R U A R E I R I R A R
E A A A I P I R N A G A
V N N B O R I V A P R M
I T S E R L O D I O O A
O L E T S A D R E V T K

ludi, ljudi, ljudi, ljudi, ljudi, ljudi, ljudi, ljudi, ljudi, ljudi,
HELIKO, klerik, klerik, klerik, klerik, klerik, klerik, klerik, klerik,
klerik, klerik, klerik, klerik, klerik, klerik, klerik, klerik,
sud, ter, TERETA SUD, ver, vira, vivi, VIRA SUD

M.T.

.....

Mi klerik la klerik pikanhinte klerik klerik
li klerik. Kaj mi klerik ke li tior faru. Jen,
planuigis tio.

Estis la unua rojan. Mi haltis la
spiran kaj atendis. Edo kano alprokludigas al
la "klerik"...

"Mi estas singarda" diuis li kaj demandis:
"Ĉu vi ne povas pli apenti?"

Nervozo mi klerik klerik li postulis. Mi ekgruis-doloris
lin.

En klerik: "Mi finis!"
Haltis kaj klerik kaptis lin klerik li ĝin eligis.

Mi, estis la unua kaj lasta rojan klerik mi
ekbiris la klerik.

Tonić:

"Kroniču, biš pustil
tu suzu za moma da
pada, bog unren?"

Kronić:

"Np, bin Tonić neja,
reicnleu.
- (novi list)

Pobjegao lučak iz lu-
dnice i više ne osti: "Bi,
bi hiil." Štano kod benzinske
stanice i vične: "Pun!"
Radnik na benzinskoj mahac
rukem pokriva glavu u znak
da je lud, a lučak će reći:
"Ureda, ureda, obriši i
stakla."

.....

!!!! Kad u školi nešto nije r sumio čizao je
dva vrsta, a sada u radnoj organizaciji diče cuku. !!!!

D.R.

K: "Molim vas vrata od 1.000."
P: "Izvolite, to taj je čoco d."
K: "Kak? U prodavaonici pored vas
koštaju 500!"
P: "Pa onda kupite kod njih."
K: "Ali kod njih nema više."
P: "Pa i kod nas su bunc jeftinija
kad ih nema."
K: "Hvala! Tebi su kad ih ljudi nestale!"

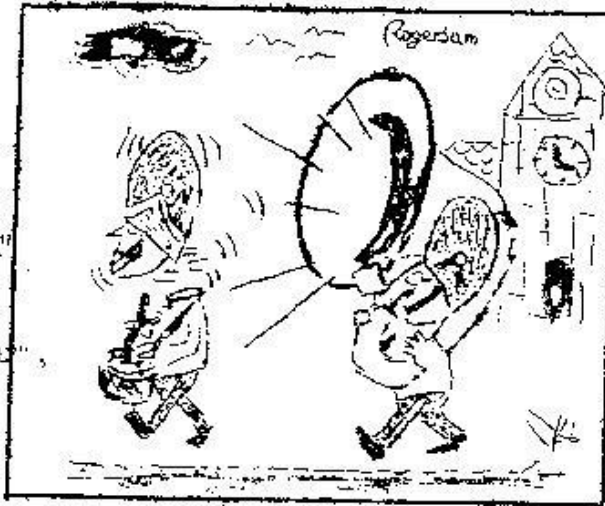

Učitelj:
"koliko su?"
1.1. Ivica, ti
Ivica."

Ivica: "1-1-1."

"Tebi je otac
trgovac, zna
šali se učitelj."

"No, družo uči-
telju, moj otac
radi u redilištu",
reče Ivica.

BRAT BRATU
- TI SI DOBAR SAHO
DOK SPAVAŠ.

- A TI, SAHO BOK
GLEDAŠ CRTANI.

BLAGO TEBI, TI
NE TREBAŠ
ODVAJAT ZA
STANARINU.

AKO VAM JE SMIJESNO

